

• Cacaofabrik blir kulturkompani
sid 6

• Det nya Sverige
sid 7

• Om Karlskoga vågar
sid 15

Kultur SMÖCKAN

Nr 5 Okt 2001

• Musikfestival 2004
sid 16

• Ledare lär leda
sid 17

• I kg kultur, tack
sid 18-19

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK



Kulturskolan –mer än skola!

I förra Smockan berättade vi om den lilla kommunen Bjurholm i Västerbotten som nu har bestämt sig för att återinföra musikskolan som så olyckligt prioriterades bort för fem år sedan.

Det är en önskvärd och bra utveckling men så mycket mer intressant den tanken blir när man funderar lite längre och tänker sig in i möjligheterna som öppnar sig genom att få starta om något, helt från början. Hur kommer Bjurholms nya kulturskola att se ut om tio år?

Den kulturskola vi allmänt har idag, har vuxit fram ur en tradition av lokala behov och beslut. En frivillig skolform, långt från plikt skolans regelverk och dessutom som något som är mer än skola. Musik- och kulturskolans pedagoger är konstnärer och ibland tusenkonstnärer med stort engagemang i undervisningen men också i näringslivet. Här finns mycket gott i våra traditioner att ta tillvara, tänka nytt om och utveckla. Men vi behöver också bli modigare i att tänka nytt.

Kai-Åke Nilsson, tidigare kulturskolerektor och mångårig utvecklare av musik/kulturskolan, brukar sätta fingret på ett av våra, i och för sig behagligare problem. Hur får vi utrymme att utveckla i en verksamhet som alltid har fler elever än resurser att ta emot dem? En

svår ekvation, då alla pengar binds till produktion, för att använda en jämförelse med näringslivet.

I hur hög grad bidrog den oförmågan till 80-talets musik- och kulturskolekris i Sverige? Det lär vi aldrig få veta. Säg den organisation som tänker sig en framtid och inte satsar på sin speciella utvecklingsavdelning, den oftast viktigaste avdelningen för företaget?

Hur mycket av budgeten avsätts till experiment och utvecklingsarbete i musik- och kulturskolorna i dag?

Nej, det är väl inte riktigt så vi alltid tänkt eller haft möjligheter till att göra, budgeten har väl inte alltid svämmat över när det gäller kommunal frivilligverksamhet, utan att vi ska skylla ifrån oss alltför mycket.

Men som sagt, utifrån ett erfarenhetsperspektiv på drygt 50 år, hur kommer Bjurholms nya Musikskola att byggas upp? Hur skulle du vilja utforma den om du fick bestämma?

Lycka till Bjurholm!



STEFAN ANDERSSON

INNEHÅLL

i detta nummer

Ledare.....	2	Ny generation artister.....	9	På rätt kurs.....	17
Kort från SMoK.....	3	Mellan Hörnösand och		Backa Kulturskola växer.....	18
Kreativ skolmiljö igen	4	Svarta havet	12	I internationell klass	19
På besök i Malmö.....	6	Från japan med musik.....	14	Kulturnytt.....	22
Sara sjunger i Ungern.....	8	Viktig kartläggning.....	16	Porträttet	23

KULTURSMOCKAN

CEWE-FÖRLAGET
893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

ANSVARIG UTGIVARE

Stefan Andersson
0660-825 22
stefan.ason@telia.com

PROJEKTFÖRLEDARE

Jan Dylicki
0660-26 61 05
jan.dylicki@cewe.se

REDAKTÖR

Olof Wigren
0660-26 61 21
olof.wigren@cewe.se

GRAFISKE FORMGIVNING

Johnny Altelind
0660-26 61 31
johnny.altelind@cewe.se

REPRO

PRODUKTION

TRYCK

CEWE-Förlaget/Daus, Bjästa

MEDVERKANDE

I DETTA NUMMER

Per Sjöberg
Anders Nordin
Stefan Franzén
Karin Schager
Mia Engwall
Christer Olsson
Åke Dahlbäck
Daniel Hellström
Tomas Andersson

OMSLAGSFOTO:

Dag Kræff

Kultursmockan utges av samrådsorganet för Sveriges musik- och kulturskolor, SMoK

Kultursmockan nästa nummer: v. 49.
Manusstopp för annonser: 21 nov.

**Tipsa
Smockan!**

Tel: 0660-26 61 21
070-546 52 94
Olof Wigren

Inspirerande mässa

– Av Per Sjöberg, Ordförande SMoK –



Tillsammans med flera tusen andra besökare har jag just kommit hem från en spännande upplevelse på Sollentuna mässan. Där har nämligen LLB-mässan, mässan för Ljud, Ljus och Bild, just avslutats.

Musik

Arrangörer var Leverantörsföreningen för Ljud, Ljus och Bild, vilka tillika är guldspansorer till SMoK, vilket vi tackar alldeles extra för!

Efter att ha vandrat runt i en dag på utställningen så blir man fylld av upplevelser! Hur häftigt är det på en skala mellan 1 och 10, som tonåringarna säger? Ja, för min del är jag nog beredd att sätta dit i alla fall en 9:a. För visst är det helt otroligt vilka möjligheter som finns inom multimedia, IT teknik i konsten tjänst, ljussättning mm

Men kan vi tillåta oss att vara så glada? Är inte detta ett hot mot tradition och att spela riktiga instrument?

SMoCKAN-läsare...tänk om vi skulle göra precis samma misstag som den etablerade och institutionella kulturen alltid gjort. Nämligen att förneka och förskjuta det nya. Titta i historieböckerna...wienervalsen...jazzen...rockmusiken...Vår offer. Vad har dom gemensamt? Jo, dom förnekades och försköts av den etablerade kulturen som trodde sig veta vad som var bra eller dåligt. Resultatet? Ja, det vet vi....

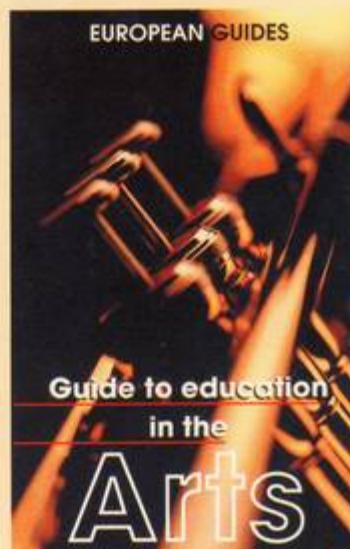
Som den upplysta och öppna skara vi nu är så har vi lärt av historien och istället för att förtala och förskjuta, ser vi naturligtvis möjligheter! Möjligheter att låta traditionen utvecklas och förnyas av allt som LLB mässan hade att erbjuda. Ty allt som får oss att uppleva genuin konst är av godo!

Hälsar en uppfylld ordförande i SMoK!

Smockan lägger kulturpuzzel

- medlemmar i SMoK
- Senast anslutna medlemmar!
- Kommuner som saknar musik/kulturskola

Antalet medlemmar i SMoK omfattar i dag 224 kommuner. Gå med och lägg din bit till kartan. För ett starkare kultursverige!



SMoK har gjort det igen!

Nu är den här!

Den första guiden över eftergymnasiala konstnärliga utbildningar i Europa. 27 länder presenterar cirka 2.500 utbildningar i allt från musik till cirkus. Här finns skolorna, utbildningarna, adresser, telefonnummer och hemsidor. **Guide to Education in the Arts** är ett måste för dig som vill resa och utbilda dig. Och du... tipsa din skola om en bra julkupp till dig som avgångselev. Pris för SMoK-medlemmar: 100:- st. Icke medlemmar: 150:- st.

Beställningar:
dag.krafft@telia.com
SMoK
Dag Krafft
Industrivägen 33
763 41 HALLSTAVIK
Tel och fax 0175-686 50

Kreativ skolmiljö

Deltagarna i skolutvecklingsprojektet Kreativ skolmiljö har haft sitt tredje upp- och utlevelseseminarium. Bra föreläsningar blandades med intressanta praktiska övningar. Cirka 90 lärare och skolledare från musik- och kulturskolor och grundskolor från elva kommuner fanns med.



Samtliga deltagande skolor driver egna samverkansprojekt i sina hemkommuner och seminarierna ska fungera inspirationshöjande och som nödvändig reflektionspaus där utvecklingstankar och idéer kan diskuteras med kollegor från hela landet.

FLERKULTURELLT

Temat var Ngoma, det afrikanska uttrycket för sång, lek, dans, lust och glädje, som också är viktiga nyckelbegrepp i projektet. Anders Nyberg från folkmusikprogrammet på Stiernhööksgymnasiet i Rättvik men kanske mera känd från sånggruppen Fjedor, var en av flera inspirerande föreläsare och bärare av Ngoma. Han samarbetade

också med Edo Bumba från Göteborg och tillsammans stod de för flera omtumlande sång och danspass under dagarna.

Under rubriken "kontraster, bild-musik" arbetade deltagarna en hel dag tillsammans med pedagogerna Ulrika Renström Martinsson och Christina Matteoni. Uttryck kring färger, bilder, musik och drama fokuserade gruppens koncentration fullständigt. Där fanns också Per-Olof Borg från ABA-skol som inspirerande idégivare.

Ami Peterson och Ellika Frisell representerade den svenska folkmusiken och folkdansen och Cecilia Hofsten från Stockholms kulturskola föreläste mycket

personligt och gav på ett intressant sätt exempel från sin vardag med barn från många olika kulturer.

VARFÖR GÖR VI SOM VI GÖR?

Projektet har nu också börjat inrikta sig på frågor kring organisation. Hur organiserar vi i skolan och varför, var frågor som ställdes under en paneldebatt. Som stor inspirationskälla för debatten stod Britt Louise Theglander med sin föreläsning om förutsättningar för optimalt lärande. I panelen fanns representanter från timplanedelegationen och från olika skolor som prövar nya vägar kring organisation av skolan.



Christina Matteoni och Ulrika Renström Martinsson framför gruppen i ett arbetspass vid Kreativ skolmiljö.
Foto: Dag Krafft



Olle Berggren, Lycksele Musikskola och Ambjörn Hugardt, Kreativ skolmiljö, i "Ngoma-gung". Foto: Dag Krafft



Ett ledarskap med högt i tak praktiserar Gunilla Gustafsson, bitr. chef och Pål Svensson, chef för Kulturkompaniet, i de nya lokalerna med anor från ögoncacaofabriken i Malmö. Foto: Stefan Andersson

Malmö Kulturkompani

ÖVERTAR CACAOFABRIKEN

- Text och foto: Stefan Andersson -

I centrala Malmö har den tidigare Mazettifabriken på 2.500 kvadratmeter blivit helrenoverad för att bli kulturskolans nya domäner. En medveten satsning i en strategi att samla flera ungdomskulturorganisationer under samma tak.

- Numera samsas vår tidigare Malmö Kulturskola med barnkulturcenter Blå hästen, Unga Filmfabriken, KulTurbussarna, barnkulturkonsulenten, Idébanken samt pröva-på-verksamheten", berättar rektor Pål Svensson. Kulturnämnden har just beslutat

att vårt avdelningsnamn ska bli Malmö Kulturkompani.

- Att som tidigare, vara på olika ställen utan samordning ger lätt en situation av pajkastning och konkurrensrädsla, konstaterar Gunilla Gustafsson som är verksam-



Den välkända förpackningen från den tidigare cacaofabriken sitter kvar på taket till Malmö Kulturkompani.



Anna Jeppsson från Blå hästen trivs redan i de nya lokalerna. Här planerar hon kring nya projektanställningar med Ella Holmstedt från kulturarbetsförmedlingen.

hetsledare för Blå hästen. Det här är en bra utveckling tycker jag, även om tillvägagångssättet blev lite odemokratiskt då vi fick veta det genom tidningarna.

BRETT UTBUD

Malmö Kulturskola erbjuder det mesta inom bild, dans, film, musik, teater och serieteckning och med de nya lokalerna kommer pedagogerna och kulturarbetarna att finna fantastiska möjligheter till många spännande och gränsöverskridande möten mellan de olika aktörerna.

Lokalerna är ändamålsenligt anpassade, så långt det varit rimligt möjligt då det också varit krav på att, till viss del bevara den tidigare chokladfabriksmiljön.

SAMVERKAN OCH SAMSYN

Blå hästen är en enhet i huset med endast några få anställda men med stor verksamhet genom bland annat 22 kulturombud ute i skolorna och förskolorna. Man vänder sig främst till barn mellan 0-7 år och en viktig utgångspunkt i Blå hästens arbete är FN:s barnkonvention, artiklarna 30 och 31. Där pekar man på, alla barns rätt till sitt språk, sin kultur, sin religion liksom rätten att delta i det kulturella och konstnärliga livet.

I unga filmfabriken arbetar man med video, animation och filmanalys.

- Här får unga människor se film, prata om film och själva skapa film, det är en mycket populär verksamhet, säger Pål Svensson.

Ett annat omtyckt inslag är Kulturbussarna som kostnadsfritt skjutsar barnen från familjedaghem, förskolor och skolor till olika kulturarrangemang som erbjuds i Malmö stad, fortsätter han.

På Idébanken står man till förfogande med utlåning av pedagogiskt material. Böcker och filmer men också specialtillverkade hjälpmedel som sagopåsar med material att illustrera sagan med. Ljudlotto, olika spel och känslöbilder att stimulera språkutvecklingen med. Dockor som vändbara, spännande teckenspråksdockor, handkappdockor med mera.

I Prova-På-verksamheten går det till så att alla sjuåringar i Malmö stad får besök av en grupp pedagoger som på skoltid och på ett lekfullt sätt arbetar med animation, bild, dans, musik och teater tillsammans med barnen. Varje skola blir besökt vid fyra sammanhängande tillfällen under året.

SYNERGIEFFEKT

Nu återstår att se om samgåendet får de synergieffekter man kan förmoda av en så pass stor omorganisation. Här finns resurserna samlade i såväl mjuk som hård vara med cirka ättiofem personer i inspirerande lokaler och dessutom med kulturförvalt-

ningens politiker och tjänstemän på översta våningen. Bara det, ett stort steg på rätt väg för att underlätta den så viktiga dialogen mellan politiker och tjänstemän, en viktig förutsättning för fortsatt utveckling.

Blå Hästen från Malmö stegrar i nya lokaler



Tema noter!



FÖRE TEMA TANGENT

35 melodier för klaviatur arrangerade/bearbetade av ÅSE SÖDERQVIST-SPERING. Ett nytt fräscht material att använda före den populära Tema tangent-serien.

SKG 10162 C:a-pris 217,00



Nu lyfter LILLA PIANORAKETEN

- en utveckling av pianoskolan "Spela Piano". För nybörjare från ca 5-8 år. Utgår från gehörsspelet och leder snabbt till samspel. Av MARGARETA STRÖMBLAD. CD medföljer!

SKG 10203 C:a-pris 185,00



BOEL DIRKE STAFFANS SALSA

Tio julmelodier för fyrehändigt piano. Inkl. den hittills svängigaste Staffan!

SKG 10225 C:a-pris 105,00



Idel Riedel - för lika röster

En melodiskatt om 36 sånger av en av våra främsta melodiskapare, GEORG RIEDEL

SKG 10101

Ca-pris: 250,00

NY HEMSIDA!
www.sk-gehrmans.se



Hos oss finner Du ett rikt sortiment av noter för

- undervisning
- kammarmusik
- kyrkomusik
- orkester
- kör - alla förlag.

SK-GEHRMANS MUSIKFÖRLAG

SK-Gehrmans Musikförlag AB,
Box 6005, SE-102 31 STOCKHOLM
order: 08-610 06 10 fax: 08-610 06 26
order@sk-gehrmans.se

Sara Karolina Jonsson

Tjej som siktar mot toppen

-Av Anders Nordin-

Hon är född och uppvuxen i Örnsköldsvik.

Under hela sin uppväxttid var hon med i kommunala musikskolan där hon sjöng, spelade violin och piano. Hon arbetade även som organist i hembygdens kyrkor.

Sara Karolina Jonsson, 26 år. Just nu studerar hon vid det berömda Franz Liszt-konservatoriet i Ungern.

- 1994 började jag på Kapellsbergs musikskola i Härnösand på en specialplats med tre huvudinstrument: sång, violin och piano, berättar Sara.

Hon var även medlem i Världsungdomskören och Världsungdomskammarkören i tre år, 1993-1996.

Efter två år på Kapellsberg flyttade Sara till England för att studera sång vid Birmingham Conservatoire.

- Jag sjöng flitigt vid konserter, oratorier och medverkade i sångtävlingar samt gjorde även hela operaroller, minns Sara.

Förra året blev hon erbjuden ett stipendium från Joseph Weingarten trustfond för att studera ett år vid Franz Liszt Akademien i Budapest, Ungern.

Sara Karolina Jonsson är för närvarande stipendiat från ungerska utbildningsministeriet vid denna akademi.

BLYG MEN MÅLMEDVETEN

Sara Karolina Jonsson är en ganska blygsam tjej, och vill egentligen inte alls framhålla sina stora kunskaper inom musiklivet.

- Så är det, säger pappa Henry. Sara har alltid varit blygsam i sin natur. Hon har varit intresserad av musik ända sedan barnsben och målsättningen har varit att bli riktigt stor i branschen.

Vi frågar Sara:

Vilka skillnader ser du i att studera utomlands jämfört med här hemma?

- Den största skillnaden mellan att studera utomlands och i Sverige är nog den uppenbara, att man befinner sig i en annan kultur, där de talar ett främmande språk och där själva tankesättet kan skilja sig till viss del.

- Musikaliskt kan även attityden till olika musikstilar variera. Det tydligaste exemplet är nog barockmusik där man i England försöker hitta den tidstroga tolkningen medan man i Ungern fortfarande använder sig av det mer konservativa, romantiska uttryckssättet.

Varför blev det först England?

- Att jag hamnade där berodde på att jag först och främst alltid haft en önskan att flytta dit. Sedan var det så att Kapellsbergs musikskola hade ett samarbete med Birmingham Conservatoire. Jag behövde alltså inte åka över och provsunga utan det fanns möjlighet att göra detta hemma i Sverige.

- Jag blev antagen och bestämde mig för

allt de utlovade, förutom sångundervisning, även många chanser att uppträda. Något jag kände var viktigt för mig.

"HÖG STANDARD PÅ UNDERVISNINGEN"

Nu är du i Ungern, hur är det att studera vid det berömda Franz Liszt-konservatoriet?

- Det är hög standard på undervisningen och för alla heltidsstudenter är schemat späckat, undervisningen pågår även lördagar. Tempot är högt och det krävs mycket av studenterna.

- Självklart känner man sig privilegierad när man tänker på att det var 126 år sedan som akademien grundades och att många berömdheter har studerat och undervisat här. Bartok, Solti, Weiner för att nämna några... I vardagen tänker man dock inte så mycket på detta utan man har sina lektioner och blir, som troligtvis de flesta musikstudenter, väldigt upptagen med sitt arbete.

- Trots detta måste jag erkänna att det är inte utan stolthet som jag säger att jag studerar vid Franz Liszt Akademien.

- Något som jag tror är viktigt att påpeka är, att huvudsaken inte är var man studerar utan med vem. Självklart är det lättare att hitta en bra sånglärare vid en skola med en generellt hög standard, men i slutändan är det den personliga undervisningen som spelar störst roll.

Du har gått musikskolan i Sverige, kände du dig väl förberedd inför utlandsstudierna?

- Jag var med i kommunala musikskolan under många år och det gav mig en stabil grund att stå på. Musikskolan är en viktig del i barns musikaliska utveckling och till den var de många körer och orkestrar jag var med i ett bra komplement. Utan den tror jag inte att jag vore där jag är i dag. Musikskolan kombinerar lek med allvar och för ambitiösa elever ger den en mycket bra start och uppmuntran till vidareutbildning.

Hur fungerar det med ekonomin när man studerar utomlands?

- Hur man finansierar sina studier utomlands beror på var man studerar och om man väljer heltid eller deltid. Studerar man heltid kan man ta ett lån från CSN så länge skolan finns med på deras lista över godkända institutioner. På det sättet betalade jag för mina studier i England vilket var enkelt och smärtfritt.

Sara Karolina Jonsson, 26, här inne i det allra belagaste - stora konsertsalen, Franz Liszt Akademien i ungerska huvudstaden Budapest.

– Studerar man däremot deltid blir det svårare att få lån. Här i Ungern har jag valt deltid på grund av att jag redan har en examen och inte behöver ett till paper som intygar att jag läst i princip samma ämnen som i England, bara på ett annat språk och vid en annan institution.

– Detta betyder att man får antingen betala ur egen ficka eller försöka söka stipendier. Kursavgifterna för utländska studenter är ofta höga och innan man väljer att studera utomlands borde man se över sin ekonomi så att man kan både betala avgiften och leva utan att behöva svälta. Att man är pank betyder dock inte att man kan glömma sina utlandsstudier. Det finns en uppsjö av stipendier att söka och det gäller att inte ge upp. Trots detta måste jag medge att det kan hända att man måste vara väldigt snål för att det ska gå ihop och att Prada-skor och Gucci-väskor får vänta. Tyvärr...

VIKTIGT MED BRA PLANERING

Vad ska man tänka på som ung elev innan man ger sig iväg, tycker du?

– Som sagt, innan man ger sig iväg borde man se till att pengarna kommer att räcka för hela den tidsperiod man planerar att vara borta. Att tvingas avbryta sina studier på grund av finansiella skäl är något som ingen vill.

– Rent praktiskt gäller förstås alla de normala sakerna; behöver jag visum, måste jag ansöka om uppehållstillstånd, vilka papper behövs?

– En sak som jag lärt mig under min tid utomlands är att aldrig vara rädd för att fråga. Det kan kännas obehagligt, men om man inte ber om hjälp får man ingen hjälp. Det är bättre att fråga en gång för mycket än tvärtom.

– Innan man åker borde man, förutom alla praktiska saker, fråga sig vad man vill ha ut av sin resa. Åker man för att få livserfarenhet och uppleva ett nytt land och nya seder eller för att skaffa sig en examen och kanske använda tiden som en språgbräda in i det professionella yrkeslivet? Man måste vara beredd på att se till att utbildningen verkligen är rätt och att de lärare man får håller den standard som krävs. Bara för att man åker utomlands betyder det inte att allt är bättre (eller sämre, för den delen) än Sverige. Saker och ting är troligtvis annorlunda och man måste kunna anpassa sig, men också kräva att man får valuta för sina pengar. Om förhållandet till ens sånglärare (vilket ju är viktigast av allt) inte fungerar, var inte rädd att ta upp det till diskussion. Man måste stå på sig.

– Jag har haft turen att komma väldigt bra överens med mina sånglärare, både i England och här i Ungern. När jag flyttade till Birmingham var mitt mål en första klassens examen – Bachelor of Music (Honours) – vilken jag också klarade. Utbildningen erbjöd många tillfällen till att uppträda, både konsertant och opera. Jag sjöng ofta på konserter och vid oratorier och vann också flera sångtävlingar. Jag blev erbjuden huvudroller i flera av skolans



Sara Karolina Jonsson, vid en staty på Franz Liszt-torget.

opera-produktioner och detta, tillsammans med de tre säsonger jag jobbade med Mid Wales Opera, bidrog i hög grad till att förbättra min scenvana.

– Här vid Franz Liszt Akademien studerar jag för professor Erika Sziklay som har varit en av Ungerns främsta sångerskor inom modern musik. Just nu kan hon ge mig precis vad jag behöver, vokal kunskap och en stabil teknik.

HÅLLER HÖG STANDARD

Vilken status upplever du att man har när man kommer från Sverige till musikskolor utomlands, hur ser de på dig som svensk musikelev?

– Jag vet inte om man kan säga att en svensk musikelev har en annorlunda status än andra utländska musikstudenter. Jag tror att Sverige är känt för att hålla en hög standard på sitt musikliv och att många världskända operasångare var svenska; Jussi Björling, Birgit Nilsson och i dag Peter Mattei, Birgitta Svenden m. fl. Detta till trots vågar jag inte säga att vi svenska musikelever åtnjuter en speciell status. Varje individ utmärker sig genom flit, talang och hårt arbete och jag tror att musikstudenter världen över gör sitt bästa i det avseendet, vilken nationalitet man än tillhör.

Är du en målmedveten tjej?

– Målmedveten, absolut! Jag har spenderat hela mitt liv på musiken och hittills har jag inte

ångrat mig. Alla har vi bättre och sämre dagar men på det stora hela skulle jag inte kunna tänka mig att hålla på med något annat. Det är så klart att det kan vara jobbigt att inte veta om pengarna ska räcka månaden ut, men att ha ett nio till fem-jobb är inget för mig.

– Jag tror att, om man ska ägna sig åt det yrket måste det finnas en passion i botten, en drivkraft som överlever även när det är motigt. Det jag sysslar med är hårt arbete men otroligt roligt!

Berätta om dina stipendier, har du någon bra

sökteknik att dela med dig av, eftersom du lyckats så bra?

– Jag vet inte om jag kan påstå att jag har någon särskild sökteknik, men det råd jag skulle ge är att alltid ha sina papper klara, i ordning och uppdaterade och vara beredd på att söka med kort varsel. Det bästa är ju förstås att undvika "stressökningar" och ha koll på deadlines och söka i god tid, men det är inte alltid allt går enligt planerna.

– För att lyckas i den här branschen krävs inte bara en bra röst utan också att man kan sköta sina affärer och hålla ordning på sitt liv.

SÖKER NOG TILL OPERASTUDIOR

Vad gör du om fem år?

– Svårt att säga. Jag planerar att stanna med professor Sziklay åtminstone två eller tre år till, om min ekonomi tillåter. Hon har mycket att lära mig och jag vill inte lämna ett fungerande förhållande, så att säga.

– Därefter kan jag tänka mig att söka till de operastudior som finns i anknytning till operahus, i t. ex. Budapest, San Francisco, Chicago, Zürich, Paris etc. Genom dessa studior får man tillfälle att smaka på det riktiga livet, om man så vill. Efter detta får jag se vilka möjligheter som visar sig och vad som passar mig bäst, att vara fast anställd eller frilansa.

– Det är alltså oerhört svårt att säga hur mitt liv kommer att se ut om fem år, detta är en osäker bransch och saker förändras snabbt. Men, som de säger, om man siktar mot stjärnorna hamnar man förhoppningsvis i trädkropparna. Jag tänker försöka komma så långt som det är möjligt och jag är inte rädd för att arbeta hårt.

– För att lyckas i den här branschen krävs inte bara en bra röst utan också att man kan sköta sina affärer och hålla ordning på sitt liv.





Feven

- en del av Det Nya Sverige

- Av Christer Olsson -

"Mina texter handlar om det jag tycker är viktigt. Det är min syn på livet" säger Feven.
Foto: BMG.

Det nya Sverige är här.

Alexandra Rapaport har rappat fram hexametern i Sofokles "Elektra" på invandrarsvenska på Stadsteaterns scen i Gamla Upsala.

"Jalla, jalla" drog över 700 000 till biograferna med sin korskulturella mix av tvångsgifte och impotens och i den prisbelönade TV-serien "Det nya landet" mötte invandrare sitt nya hemland i form av en bedagad och djupt uringad f.d. Fröken Sverige och ett gäng fulla raggare på midsommarfest.

Gamla hederliga kort som Niklas Strömstedt och Orup har fått se sig utskåpade från topplistorna av ett gäng bråkiga, politiskt uppkäftiga rap-artister — Petter, Blues, Ken och tjejerna Remedeeh, Melinda Wrede och Feven

Den nya kulturen har till och med fått sin egen Bibel, "Mikrofonkåt" (efter en av Petters första låtar), där den nya hiphop-generationen får komma till tals för första gången.

Skilnaden är kanske störst bland tjejerna. De kvinnliga rappare som kommer fram nu är inga blyga violer som sjunger om ensamhet, kärlek eller längtan med vackra vemodiga röster. I stället finns ett starkt drag av prognos och politiskt 70-tal över de nya rösterna. Som om Suzanne Ostens 30 år gamla budskap äntligen gått in: "tjejer vi måste höja våra röster för att höras!" 2000-talets kvinnliga artister vågar ta för sig, svära, skrika och vara förbannade!

"VI SKYR INGA MEDEL..."

"Nytt millenium så det ska bli skillnad / Utan back up, vi kör med civil olydnad", rappar Feven i "Bränn Bh:n", en låt där 70-talets radikala kvinnokamp ekar klarast:

"Vi skyr inga medel, startar nya seder,
nya kulturer där alla brudar leder
Kicka Göran Persson och sätt Mona på posten
såg vad ni vill men ingen baxar som Sablin

alla sexistsvin ska slaktas
precis som de ska handskas,
tråskallar ska bankas och släpp tuttar fria,
bissa upp bb:n, håll t-sprit och tänd på"

”Jag tycker det finns så mycket ojämställdhet i Sverige att man borde sluta kalla det ett modernt land”

Fast själv vill Feven varken kalla sig rödstrumpa eller feminist. I intervju efter intervju hamnar hon in samma budskap.

— Mina texter handlar om det jag tycker är viktigt. Det är min syn på livet. Vill folk kalla mig feminist får de väl göra det. Jag säger bara vad jag tycker och tänker och bryr mig inte så mycket om ifall det är feminism eller ej.

EN LUGN BERÖMDHET

Till skillnad från rappare som Melinda Wrede som mest verkar koncentrera sig på jämlikheten mellan lakanen har Feven ofta ett större, mer allmänt vänsterperspektiv — när som minns Röda Bönor?

"Vi må ha kommit långt, men vi är inte där än
Så bissa bb:n i atmosfären
Jag svär, man, det råder krig under ytan
Jämlikt? Oh nej, det luktar skit under ytan
Shit yo, det måste bli ändringar, feta förändringar
Utlänningar får dubbelt trubbel
Till exempel när man söker jobb och stöter på rasistubber
Olika kön, olika lön för samma jobb
det är en laglig rob, man får bara lust att klappa nån"

— Jag tycker det finns så mycket ojämställdhet i Sverige att man borde sluta kalla det ett modernt land, säger hon.

Fevens afrikanska turban ("den är mest för jag ska slippa göra i ordning håret") har blivit en vanlig syn i många TV-soffor och pratshower under det senaste året, men själv verkar hon ta sin nyvunna berömmelse med lugn.

— Fast det känns jätteskumt när folk på stan kommer fram och ber om autografer, har hon erkänt. Men snart försvinner hypen. Feven är 158 centimeter, men verkar längre, talar flytande svenska, är troende och kristen ("fast säger man det tror folk man är med i Livets Ord") och runt halsen hänger en karta i guld av Eritrea — hennes hemland, och ett land sönderslitet och ödelagt av kriget med jätten i norr, Etiopien. När Feven var fem år flydde hon från krigets vidrigheter tillsammans med mamma, pappa och sin äldre bror Allan. Fyra månader gamla lillasystern fick stanna hos mormor (hon kom till Sverige först 1989). Till Feven hade föräldrarna sagt att de skulle hälsa på några vänner. Det tog dem ett år att ta sig till grannlandet Sudan, först med häst och vagn, men sedan

till fots. Feven minns inte så mycket av själva flykten.

- Vi gick till fots, ganska många, ofta på nätterna. Jag minns flygplan, alla bomber. Och att vi inte fick hänga kläder på tork för då kunde nån se oss från luften...

DIREKT TILL FÖRORTEN

I Sudan möttes de av Fevens moster, som berättade att de skulle vidare till Sverige, "ett schysst land". Både Feven och hennes bror frös och huttrade i sina t-shirts när de landade mitt i ett råkallt augustiregn. Hennes första minne av Sverige är flyktinghotellet Acapulco vid Skanstull.

- Vi slussades direkt till en lägenhet i Tensta, här hon berättat. Det var inget snack om saken. Som flykting från Eritrea var det bara förorten som gällde.

Under första året umgicks hon i princip bara med sin storebror, eftersom ingen kunde svenska. Men efter ett par år flyttade familjen tvärs över Järvafältet till Akalla, där Feven fortfarande bor kvar. Strax efter att familjen kommit till Sverige skilde hennes föräldrar sig och sen dess har hon inte sett sin pappa. Hon vet inte ens var han finns.

- Jag har aldrig saknat pappa, har hon sagt. Jag träffar honom aldrig. Och man kan inte sakna nåt man aldrig haft. Men jag har haft det soft ändå. Och 99 procent av mina kompisar har det ju likadant. Jag vet bara en som levt med båda sina föräldrar.

STYRKAN FRÅN MAMMA

Hon är desto närmare sin mamma Mehret. De bor på samma gata, och pratar så gott som dagligen med varandra i telefon.

- Jag springer ofta hem till henne och frågar om det finns nåt käk hemma. När hon lagat mat gör hon alltid till fler - hon vet att jag och min brorsa kommer dit...

Hon beundrar sin mamma mycket.

- Hon har klarat att leva som ensamstående mamma, hon har varit flykting och tvungen att börja om i ett nytt land. Jag kanske fått min styrka av henne, hon säger att jag är den som är mest lik henne.

I förorten var det hiphop som gällde. Fevens sju år äldre bror Allan dansade breakdance, och naturligtvis skulle Feven också prova på - fast hon bara var elva år.

- Jag sprattlade mest omkring, har hon sagt. Folk tyckte nog mest det var gulligt eftersom jag var så liten.

Samtidigt började hon rappa på halvkunnig engelska på fritidsgårdarna i närheten. I Tensta hamnade hon på samma gymnasium som rapparna Ayo och Blues. Och efter gymnasiet jobbade hon som spärrvakt i tunnelbanan ett par år. Varje dag hade hon med sig en bandspelare med olika beats och en anteckningsbok som hon satt och skrev texter i.

DEL AV ETT RAP-KOLLEKTIV

Efter att ha börjat rappa på egen hand blev hon så småningom en del av rap-kollektivet Greenhouse FX och det var där den svenska rap-scenens stora komet Petter upptäckte henne. När han sprang på Feven på stan försökte han få henne att sluta rappa på engelska och göra en svensk platta på hans nystartade skivbolag Bananre-

publiken. Men det var inte förrän Petter lovade att stöda hennes lägenhet i ett år som Feven gick med på det.

- Det var grymt, sade hon i en intervju strax efter genombrottet med den bästsäljande singeln "De tio budorden" och CD:n "Hela vägen ut". Det funkade hur bra som helst. Och nu förstår ju folk vad jag säger. Folk lyssnar noggrannare på orden när det är på svenska.

Fast svenska är kanske till att ta i. För hur många utanför hiphop-kretsarna vet vad "gitta", "nal tissom" (låter misstänkt likt nåt på Fevens afrikanska hemspråk tigrinya), "shoner", "baxar", "stingar" och "lejma" betyder? Men det går inte att förneka att Feven förnyat den svenska hiphopen, och nog föredrar jag hennes radikalfeminism framför det machostuk som härskade i svensk hiphop innan tjejerna gick till motattack. Men att hiphop i sig skulle vara sexistisk och våldsförhållande och att enda målet är att bli så känd och rik som möjligt håller Feven inte med om.

- Texter om pengar, våld och horor är bara en liten nisch av hiphopen. Lika framträdande är de medvetna texterna om sociala och ekonomiska orättvisor.

Hon drar upp artister som Chuck D och Public Enemy och pekar på att för dem handlar hiphop lika mycket om kampen för ett jämlikt samhälle som underhållning.

- Idag ekar Martin Luther Kings "I have a dream" starkare i hiphopen än i någon annan amerikansk kulturyttring, säger hon.

Och när Feven själv erkänner sina drömmar om pengar och rikedom på amerikanskt gangsta-manér så slutar det i alla fall på klassiskt folkhemskt sätt:

*"Ge mig allting som glimmar
för varenda ord jag rimmar
Feta juveler som pryder mina fingrar
Jag vill ha cash att stasha,
fötterna på pedalen i en merca
Klunka på dyr skumpa, fuck bårsa"*

Men så kommer det:

*"Men jag har bara min familj, bara mina vänner
Jag jobbar med skit som jag känner
Du kan köpa hela livet för cash
som om det vore basar, men inga pengar i världen
är mer värd än det jag har"*

Feven hävdar att trots att hon bott nästan hela sitt liv i Sverige och talar flytande svenska känner hon sig ändå inte helt svensk. Och när hon kom tillbaka till Eritrea för några år sen kände hon sig inte hemma där heller.

- Jag förstod inte kulturen. Om en tjej vill gå ut där måste hon göra det i smyg...jag har blivit alldeles för försvenskad.



"Folk lyssnar noggrannare på orden när det är på svenska" konstaterar Feven.
Foto: BMG.

C.G. Conn[®]
Musical
unitedmusical.com



På Franzénskolan stöttar Musik- och kulturskolan en inriktning i musik. Ett tjugotal elever har valt extra musikundervisning.
Foto: Åke Dahlbäck

Musik- och kulturskolan – inte bara instrumentalmusik

–Av Åke Dahlbäck–

Mats-Olof Bystedt, rektor för Musik- och kulturskolan, har samarbete med de flesta skolformer i kommunen.

Lilla Härnösand har som andra norrlandskommuner problem med minskande befolkningssiffror och därmed svag ekonomi.

I generationer har staden varit ett utbildningscentrum med norrlands första gymnasium och ett flertal eftergymnasiala utbildningar. Men de ekonomiska förutsättningarna har hunnit ifatt skolstaden, och sparkraven visar tydliga spår i klassrummen. På Musik- och kulturskolan finns även sparbeting, men politikerna har insett betydelsen av en skola som engagerar 750 elever i en kommun med 25 000 invånare.

Härnösands musik- och kulturskolan deltar i många projekt i så gott som alla skolformer – något av en vägvisare för uppfyllandet av LPO:s huvudtankar kring samarbete och elevernas egna sökande efter kunskap, elevernas egen delaktighet i sin vardag.

Inne hos rektor Mats-Olof Bystedt ser man flaggor från olika länder. Musikskolan var tidigt engagerad i internationellt samarbete, och när Kultursmockan hälsar på håller Mats-Olof på med att packa. Om några dagar går kosan till Sotji vid Svarta Havet, en av många platser som Musik- och kulturskolan har samarbete med.

– Vi har haft samarbete med Sotji sedan 1994, och vi håller även på att upprätta kontakter med

Archangelsk, avslöjar Mats-Olof, som också har hand om en del EU-frågor i kommunen.

GRUNDADE EN PARADORKESTER

Det internationella synsättet kom tidigt, redan i slutet på 1960-talet. Skolan hade ännu inte fyllt ett decennium när Arne Larsson, bleckblåslärare, grundade en paradorkester som sedan dess varje år beger sig på kortare och längre turnéer. Elever från Härnösands Musik- och kulturskola har framträtt i Monaco, England, Holland, Tyskland och många andra länder i vår världsdel. I dagens musikskola fortsätter samarbetet – och naturligtvis även på det lokala planet.

– Vi samarbetar med förskolan i projektet MUISK, med skolan i "Learn my music", vi har ett projekt som heter FMT med musikterapi, vi samarbetar med grundskolan med klassorkestrar och i olika andra projekt. Vår musikverkstad är en fördjupning i musik och vi erbjuder även suzukiverksamhet, bild, dans och teater. Dessutom har vi samarbete med gymnasiet och med Härnösands Folkhögskola.

Totalt undervisar 22 heltidsanställda lärare de 750 eleverna. Med timtjänster och övrig personal basar Mats-Olof över 33 personer. Personalvärden genomsyrar arbetet och synsättet inne på expeditionen.

"VIKTIGT ATT LÄRARNA MÅR BRA"

– Det är viktigt att lärarna mår bra. Det är de som skapar förutsättningarna för skolans verksamhet. Och vi har en fantastisk lärarkår på skolan!

En vecka varje år håller lärarna konserter för eleverna, dels för att demonstrera instrument men även för att själv har kul i ett eget musicerande – helt enkelt att leva som man lär.

När den kommunala musikskolan i Härnösand bytte namn till Musik- och kulturskolan 1986 var det för att markera att skolan inte bara skulle undervisa i instrumentalspel. Femton år senare har skolan fått uppdrag av skolpolitikerna i Härnösand att vara huvudman för musikplanegruppen, en referensgrupp som ska utveckla musikämnet på förskola och grundskola.

Under ett år har gruppen, som består av lärare från förskola och grundskola,

tolkat nationella och lokala mål i skolans styrdokument. I

våras kunde gruppen

presentera en första

plan över musik-

ämnets mål utifrån

en gemensam sam-

syn över alla stadier

och skolförmer.

– Vi ska fortsätta under

hösten med att inventera fortbild-

ningsbehov, lokalbehov, läromedelsbehov och allt annat vi behöver för att ha

en chans att uppnå de mål som politikerna ställt upp. Jag tror att det är jätte-

bra för eleverna. En gemensam syn på musikämnet kan innebära en större

motivation hos eleverna, tror Mats-Olof Bystedt.



**En gemsam syn på
musikämnet kan innebära en
större motivation hos eleverna**



EN RESURS FÖR EN BLÖDANDE KOMMUN

Samarbetet med grundskolan inskränker sig inte till en gemensam samsyn och planering. Samtliga elever i årskurs tre deltar i klassorkesterverksamhet, som en tydlig markering av läroplanens mål att alla ska ha deltagit i eget musicerande, som en grundkurs. Och på Franzéns skolan, en av kommunens högstadieskolor, stöttar Musik- och kulturskolan en musikinriktning.

– Man kan se det som elevens val, en fördjupning i musik. Projektet har rönt stort intresse och på flera andra skolor vill man ha samarbete.

Mats-Olof Bystedt ser Musik- och kulturskolan som en viktig resurs för en kommun som blöder befolkningsmässigt. En skola som lockar hundratals unga människor att frivilligt offra tid i en stressad vardag för att lära sig spela och sjunga är en stor tillgång. Här kan man lära sig mycket om hur unga människor tänker och agerar.

– Det handlar om att utnyttja befintlig kompetens i kommunen. Det handlar om att få människor att återvända. Vi måste lyssna på eleverna. Och vi måste ge lärarna möjlighet till fortbildning för att fylla behoven för framtiden.

KLOKA ORD...

Men som i all annan offentlig verksamhet är även Härnösands Musik- och

kulturskola drabbad av de ekonomiska förutsättningarna.

Trots detta hittar man nya

kontakter, både lokala och

internationella. Nya samarbets-

partners och nya projekt som

vittnar om framtidstro i var-

dagsarbetet. På anslagstavlan

på rektorsexpeditionen sam-

manfattas Musik- och kultur-

skolans ideologi på ett tydligt

sätt.

På en teckning flyger en

pingvin över de förvånade

kamraternas huvuden. En av

dem säger till en annan:

"Jag har sagt åt honom att det

var omöjligt, men han ville inte

lyssna!"

Orkesterresor till Ungern

TM RESOR skräddarsyr orkesterresor
i samarbete med konsertarrangörer i
Ungern.

Wind Orchestra
Festival in
Budapest
May 2-5, 2002

Intresserad av
reseförslag &
offert?
Kontakta oss!

TM RESOR

Symfonigränd 10, 175 56 JÄRFÄLLA
Tel: 08-7360565 Fax: 08-58440918
E-mail: info@tmresor.se www.tmresor.se

DEN 1. SVENSKA STEINWAY PIANO FESTIVAL 2001

En tävling och konsert för barn
och ungdom under 18 år

Söndagen 25 november 2001
Konserthuset i Göteborg
Stenhammarsalen

Presentation: Sixten Nordström
Ordförande för juryn: Per Tengstrand



Presenterat av
Svenska Piano Pedagog Förbundet
Juhl-Sørensen A/S, Steinway & Sons

Biljetter kan beställas på
Göteborg Konserthus
telefon (0) 31-726 53 10

Deltagare intill 17 år
Anmälan före den 1 november 2001 till:

JUHL-SØRENSEN A/S
Brofogedvej 10 - 2400 Köpenhamn NV
Tlf. 0045 33 13 17 44
E-mail: mjs@jspiano.dk

Suzukimetoden

- ett alternativ till den traditionella undervisningen

-Av Stefan Franzén-
I Falun är det så populärt att lära sig spela violin och cello med hjälp av Suzukimetoden att inte alla får plats. Kultursmockan bestämde sig att ta reda på varför.

Suzukimetoden är en metod som inte alltid varit välkommen men som nu börjar bli allt mer accepterad och på vissa håll är det till och med så att det är den populäraste inlärningsmetoden.

Så är det exempelvis i Falun där Leif Elving undervisar på violin.

Han började i Falun lagom till höstterminen dit han kom från Göteborg. Suzuki-metoden ingår numera i undervisningen på dans- och musikskolan sedan Mira Mozny jobbat i modellen i Falun. Leif har undervisat Suzuki i över 20 år och har märkt av svängningarna.

- Tyvärr lever det kvar lite okunnighet och fördomar. För 20 år sedan ifrågasatte man varför barnen skulle börja så tidigt men resultaten talar för sig själv, säger han och fortsätter:

- Jag ser suzukimetoden som ett alternativ. Det passar inte alla och det finns ju även andra alternativa inlärningsmetoder som kompletterar den traditionella undervisningen.

VIKTIGT MED TIDIG INLÄRNING

Grunderna i Suzukimetoden bygger på den japanske violinisten Shinichi Suzukis pedagogiska utgångspunkter att varje barn är fört med många anlag, exempelvis språkliga eller musikaliska, men för att kunna utveckla dem måste de ha de rätta stimulerande upplevelserna. Därför är det viktigt att inläringen startar tidigt.

- Suzuki kallar sin pedagogik för modersmåls-metoden. Med det menas att barnen tidigt skall lyssna till musik för att så småningom härma den på sitt instrument. Noter kommer in i ett senare skede. Jag brukar smyga in dem så att barnen inte bara kan spela på gehör, det är viktigt med noter också, berättar Leif som dess-



Med Suzukimetoden spelar man utan noter.

utom studerat i USA för John Kendall i två år och även träffat Suzuki själv.

FÖRÄLDRARNA LÄR SIG OCKSÅ

Vanligtvis börjar ett barn som vill lära sig spela med hjälp av Suzuki vid 3-5 års ålder. I traditionell musikskola börjar barnen inte förrän vid 6-8 års ålder. Det som skiljer Suzuki mot den traditionella musikskolan är att föräldrarna också lär sig spela för att tillsammans med sina barn utveckla musicerandet.

- Jag har nyligen avslutat föräldrakursen. Under två månader har vi tränat grunderna i violinspelet, pratat om suzukifilosofin och vad som förväntas av föräldrarna. Dessutom har de avlagt examen genom att spela "Blinka lilla stjärna". Att föräldrarna är med tycker jag är en gynnsam situation eftersom det är dem som är experter på sina barn.

Efter föräldrarna kommer Leif nu allt eftersom att träffa de förväntansfulla nybörjarna för individuell träning under cirka 20 minuter per gång. Mer än så behövs inte eftersom barnens koncentration inte kan vara på topp under lång tid. Efter några veckor kommer man sedan träna tillsammans, alla föräldrar och barn.

- Barnen är väldigt öppna för att lära sig vid 3-5 års ålder. De tycker om att härma och repetera vilket gör att de absorberar kunskapen. Därför är det viktigt att vi lär ut rätt, påpekar Leif.

"LITE DYRARE"

I Falun har man Suzuki på cello också, där är det Eva Rissinge som är lärare. Båda utbildningarna är dock så populära att intresserade får ställa sig på kö.

- Utvecklingen inom Suzuki går mot allt fler instrument. Jag vet att det finns inom

piano, flöj och gitarr. Dessutom tror jag det är på gång inom sängen också.

Föräldrarnas roll i detta. Är det dem som driver på eller?

- Nej, det finns dem bland föräldrarna som inte själva kunde spela då de anmälde sitt barn. Och allt eftersom minskar deras roll.

Är det dyrare att låta sitt barn lära sig spela enligt suzukimetoden?

- Ja, det är lite dyrare. Föräldrarna får betala ett par hundralappar mer men det hänger i hop med delningstal och annat eftersom vi har färre elever per lektion. Samtidigt är barnen med längre i skolan.

En viktig princip i undervisningen är att man inte jobbar med speciellt utvalda barn. Alla som vill ges chansen att spela. Glädje är ett nyckelord och tanken är ej heller att driva fram barnen till att bli professionella musiker utan musiken är snarare ett medel i barnets utveckling av sin personlighet.

FAKTARUTA

- Svenska Suzukiförbundet bildades för 18 år sedan.
- Förbundet har 2000 medlemmar varav 1800 är familjer med barn som spelar. 200 är lärarmedlemmar.
- Sammanlagt finns det 215 nivåutbildade lärare på violin, viola, cello, piano, flöjt, gitarr och sång.
- Den som vill veta mer eller beställa ett gratisexemplar av tidningen Suzukinytt kan ringa förbundssekreterare Ingrid Litborn på telefon 0225-505 68 eller skicka ett mail på ingrid.litborn@telia.com.
- Suzukiförbundets hemsida är: www.swesuzuki.org

Tränar på att hålla låda gör den bår unge mannen.



Rockskola i Karlskoga

- OM KOMMUNEN VÅGAR SATSA

- Av Stefan Franzén -

I Karlskoga har det under det senaste året arbetats med att ta fram en modell på en rockskola. Skolan skall ta in elever från hela landet och meningen är också att den skall vara yrkesförberedande. - Nu är det bara kommunen som skall våga ta ett beslut, trots ansträngd budget, säger projektledaren Eva Sandel.

För att få fart på Karlskoga igen efter det att kanon och kruttillverkningen lagts ner planeras nu en rockskola för att istället profilera upplevelseindustrin. På så sätt skall fler entreprenörer och företag lockas till kommunen. Sedan tidigare finns bland annat animeringsstudion KM som arbetar med att dubba tecknade filmer. Rockskolan skall vara gymnasial för att sedan övergå i kvalificerad yrkesutbildning (KY) på högskolenivå. Meningen är att de elever som inte riktigt hittat sin nisch tidigare nu skall få det lättare att finna studierna intressanta samtidigt som de har möjlighet

att efter avslutad utbildning få jobb inom musikbranschen. Allsammans skall följas åt i en så kallad utbildningskedja.

Projektet har pågått i snart ett års tid under ledning av Eva Sandel som tycker det definitivt är värt att satsa på.

- Visst är det så, samtidigt förstår jag att kommunen har en ansträngd budget. Men det här är något som gagnar kommunen, säger hon.

Projektet har hittills finansierats genom pengar från dels strukturfonden och den sociala fonden. Dessutom har näringsdepartementets omställningsgrupp bidragit med 400 000 kronor, kommunen med 300 000 samt Örebro läns landsting och länsstyrelsen som är de som förvaltar de pengar som finns att få genom EU:s strukturfond. Pengarna från omställningsgruppen har kommit som ett bidrag för att Karlskoga ställer om från vapenindustrin.

- En rolig poäng är att vårt projekt är det första som omställningsgruppen gav pengar till, trots att det är ett litet riskprojekt. Men man valde oss framför andra större, berättar Eva Sandel.

Hur tycker du arbetet gått?

- Det har gått mycket bra utan större motstånd. Det är sådant härligt drag och kraft i den här branschen eftersom den bärs av unga som har intresse för musik

och har erfarenhet av kommunikation både nationellt och internationellt.

Om det blir ett positivt beslut från kommunens sida, när kommer i så fall de första eleverna till Karlskoga?

- I augusti 2002, men det är under förutsättning att barn- och utbildningsnämnden ger sitt godkännande och att sedan kommunen ger sitt. Det är många om inblandade.

Blir det lokal intagning eller tillämpas riksintag?

- Det blir riksintag. Folk från hela Sverige skall ha möjlighet att komma hit och märka att i Karlskoga kommun satsar man på de unga och deras idéer. Vill man till exempel starta en festival skall man få göra det.

Vad kommer eleverna få lära sig?

- Bland annat ska de få lära sig branschen, hur en producent arbetar. Vidare får de lära sig entreprenörskap, hur det går till att driva ett företag och sedan kommer de att samarbeta mycket med branschföretag där de till exempel får lära sig inspelnings-teknik. Skolan och näringslivet skall ha ett nära samarbete. Förutom det får eleverna lära sig branschens engelska och juridik.

Parallellt med rockskoleprojektet bedrivs även en rockskola i TBV:s regi. Där får ungdomarna chansen att utveckla sitt musikintresse på fritiden.

Tidigare dominerade kanonerna och krutet. Nu blir det istället rocken som ska sätta präg på Karlskoga.

Det låter ju kanon.

POP 2001 - ÅRETS STÖRSTA HITS

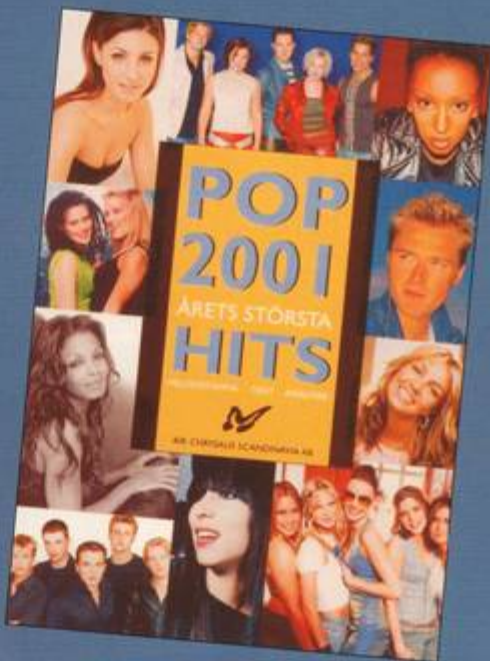
Lättlästa noter med melodi, text och ackordanalys. 43 låtar, 144 sidor, hårband, grepptabeller och den kompletta låtlistan med över 1500 titlar.

RELEASE
OKT
31
Onsdag

Patrik Isaksson - Tillbaks till ruta ett
Friends - Listen To Your Heartbeat
Westlife - My Love
Lucy Street - Girl Next Door
Backstreet Boys - Shape Of My Heart
Shebang - Romeo
Ronan Keating - Loving Each Day
Håkan Hellström - Nu kan du få mig så lätt
Titiyo - Come Along
Antique - Die For You
Åsa Jinder - Av längtan till dig
Britney Spears - Don't Let Me Be The Last To Know
Excellence - Need To Know (Eenie Meenie Miny Moe)
Sahara Hotnights - On Top Of Your World
Outkast - Ms Jackson
Lisa Miskovsky - Driving One Of Your Cars
A-Teens - Upside Down
Jennifer Lopez - Play
m fl.

Best nr: AIR 2330

Distribution: Ehrlingfortagen AB
Tel 08-30 50 25 Fax 08-3098 12



Air Chrysalis Scandinavia

www.air-chrysalis.se

Hallå där...



Vem är du?

- Jag skriver musik för barn och har arrangerat kultur- och musikfestivaler för barn tidigare.

Och nu är du anställd av SMoK och Danmarks motsvarighet DAMUSA, för att göra en förstudie. Hur går arbetet?

- Det går bra. Det är mycket av arbetet som går ut på att träffa samarbetspartners, knyta kontakter och planera programmet. Jag presenterar idéer, ser över lokalhyror, kollar konsertkostnader, hur mycket administrativ personal som behövs, vilken marknadsföring som skall göras och hur trycksaker skall se ut samt vad det får kosta. Det är ett stort projekt så man får ta en bit i taget.

Vilken är den ekonomiska ramen?

- Budgeten är satt till 20 miljoner kr. Pengar som skall komma in från kommunerna i Malmö och Köpenhamn. Dessutom hoppas jag på sponsorer samt att det finns fonder att söka pengar ur.

Berätta lite om Europafestivalen.

- Det är en stor ungdomsfestival som säkert kommer locka upp mot 15 000 deltagare. Alla länder som är anslutna till EMU, Europeiska Musikskoleunionen, får inbjudan och det kommer bli konserter

...Caroline Ulvsand, som jobbar med en förstudie inför den stora Europafestivalen 2004 i Malmö/Köpenhamn.

-Av Stefan Franzén-



runt om i Malmö/Köpenhamnregionen. Meningen är att arrangemanget genomförs i samarbete mellan SMoK och den danska motsvarigheten Damusa. De kommer tillsammans besluta efter årsskiftet om regionen skall köra evenemanget efter att jag kollat förutsättningarna nu under hösten.

Ja, du är projektledare med ett stort ansvar för i stort sett all planering?

- Jag skulle snarare vilja kalla mig projektutredare och jag gör det mesta på egen hand men jag har personer att fråga om det skulle behövas.

Förutom att jag har pengar krävs väl en hel del planering för att 15 000 ungdomar skall veta vart de skall ta vägen?

- Det är precis det som är en del av arbetet också. Jag håller på att titta på boendet och transporter. En tanke är att uppträta en stor tältstad likt det som SSU hade i samband med den festival de hade i anslutning till Öresundsbronns öppnande. Ett annat alternativ är att bo i skolor.

När arrangeras Europafestivalen?

- Jag har skissat på ett program som kommer vara mellan den 17-23 maj. Före den stora invigningen den 20 maj i Malmö blir det en förfestival. Sedan avslutas alltsam-

mans i Köpenhamn den 23 maj. Under alla dagar blir det konserter i hela regionen.

2004 blir den åttonde gången Europafestivalen arrangeras. Har du tittat något på de tidigare arrangemangen?

- Ja, jag har bland annat läst rapporten från Trondheim där festivalen arrangerades senast. Det är viktigt att få veta vad de tyckte var bra och dåligt så vi inte gör samma misstag. De hade en budget på 14 miljoner vilket jag tror inte räcker för oss. Nästa år arrangeras festivalen i Schweiz så där finns det också möjlighet att hämta en del erfarenheter.

Mycket tyder på att det blir en festival i Öresundsregionen, men än är det inte helt beslutat alltså?

- Nej, beslutet kommer tas formellt vid ett EMU möte i Slovenien. Men det är ingen annan region som anmält intresse för att vara arrangör 2004.

Vad händer med dig efter jul?

- Det är inget klart än. Just nu jobbar jag bara med målet att göra en bra presentation för SMoK och Damusa sedan får vi se. Ännu är inga beslut tagna.

Lycka till med det fortsatta jobbet!

- Tack.

INSÄNDARE



Svar till Carl Lindencrona

Jag är chefredaktör för tidningen Rum'ba, som ges ut av Riksförbundet Unga Musikanter. I nr 3 av tidningen skrev jag en artikel om kritik som riktats mot kommunala musikskolan i en ny avhandling.

I senaste numret av Kultursmockan påstår Carl Lindencrona Vd i Svenska

Musikförläggareföreningen att jag uppmanat till lagbrott i artikeln.

Detta är lögn och förtal.

Bakgrunden är denna: I artikeln i Rum'ba påpekar jag att många elever vid kommunala musikskolan klagat över att de inte får spela låtar som är populära idag. Lärare jag talat med menar att det är svårt att hitta noter till dagens hitlåtar.

Argumentet är svagt. Musiken finns på Internet i form av midi-filer, som förövrigt är ett alldeles utmärkt pedagogiskt hjälpmedel.

Carl Lindencrona har i sin nitiska amatörpolisiver fått för sig att jag uppmanat musiklärare att ladda ner de olagliga midi-filer som florerar på nätet. Det är helt felaktigt.

Det finns mängder av lagliga midifiler på Internet. Bara i Sverige existerar ett antal företag som lever på att producera midifiler av kända låtar. Ett sådant är Midilagret (www.midilagret.com). Företaget betalar en procentsats till NCB för varje såld midifil.

-Våra kunder är proffsmusiker, musiklärare, ungdomsgårdar och hemmapulare, säger Håkan Olsson, arrangör och ägare.

Om Carl Lindencrona tror att det är ett "upphovsrättsintrång" att ladda ner Midilagrets filer så borde han tala med en jurist. Allt som finns på Internet är inte olagligt.

Lindencrona förfusar sig vidare över att jag talat om att det är enkelt att ändra tonart på midifilerna. Han hävdar att man måste ha tillstånd från rättighetsinnehavaren om musiken är för annat än enskilt bruk.

Det är orimligt, åtminstone vad det gäller populärmusik. Alla som spelat i ett band vet att det gäller att anpassa tonarten till vokalistens röst. Att begära tillstånd vid varje tonartsbyte är inte ens praktiskt genomförbart.

Bertil Håkansson
Chefredaktör Rum'ba

DET ÄR DAX NU!! -att planera orkestrens klädsel

Personliga besök
och visningar

Specialkollektioner för:

- Musiker
- Dansare
- Körsångare



Sventorpsliden 7
412 74 Göteborg
Tel: 031-404030
info@brohalldesign.se
www.brohalldesign.se

Gislaved Drum & Drill Corps

carina
brohall
DESIGN AB

Skolledarutbildningen

IGÅNG MED NY GRUPP

CLS 2000, chef-ledare-strateg, har startat med en ny grupp på 19 ledare från musik- och kulturskolor från hela landet. Utbildningen spänner över två år och är ett samarbete mellan SMoK och Svenska Kommunförbundet.

Kursens första år karaktäriseras av ett högt och styrt tempo med tydliga krav på genomförande av olika uppgifter och åtaganden. En hel del litteratur att läsa inför de fyra seminarierna, men också mellan seminarie-tillfällen arbetar deltagarna med olika uppgifter. Under andra året ägnas mycket av tiden till reflektion och eftertanke, tillsammans i handledningsgrupper och med personliga mentorer.

KulturSmockan har ställt fyra frågor till tre av deltagarna:

- 1) Varför anmälde du dig?
- 2) Hur har du upplevt kursen hittills?
- 3) Vad skiljer denna kurs från andra ledarkurser, tycker du?
- 4) Ni jobbar också mellan seminarietillfällena, med vilka uppgifter och hur gör du?

Birgitta Fransson Gillberg, Enhetschef, Strängnäs Kulturskola:

1) För att få en "utbildning" i ryggen plus att få möjligheter att knyta kontakter och bilda ett nätverk.

För att få tillfälle att höra hur skolor fungerar och utvecklas runt om i Sverige och därmed bilda sig en egen uppfattning om hur just min skola skall möta dagens barn- och ungdomar.

Hur fungerar och agerar politiker runt om i landet? Nämndtillhörighet o.s.v.

2) Mycket bra och genomtänkt, men rätt knivigt att hinna med att läsa litteraturen. Bra med tillfällen att själv arbeta i grupper varvat med att bara lyssna.

3) Antalet dagar. Det känns bra att mellan seminariegångerna gå till den egna personalgruppen och testa tankar och ev. idéer. Kurser som jag varit på tidigare blir så intensiva och efterarbetet blir inte alltid av.

4) Vi har bara haft ett seminarium och nu skall vi "spana" inom olika områden.

Liselotte Pilfalk, Rektor, Värmdö Musikskola:

1) Jag ville utvecklas som ledare, har arbetat några år och behöver komma vidare. Innehållet verkar stämma överens med vad jag behövde.

2) Mycket bra med förberedelser, information och upplägg. Det är en spännande blandning på deltagarna när det gäller ålder, erfarenhet, stora och små skolor.

3) Alla är motiverade och ger "järnet"! Det känns som alla själva valt att vara där. Att kursen går in på personlig utveckling skiljer från många seminarier om ledarskap som jag deltagit i.

4) Vi har en frågeställning som vi i vår grupp arbetar utifrån. "Kan man utveckla musikskolan utan att göra den till kulturskola?" Vi har fördelat ansvaret, ska stämma av om någon vecka och sedan träffas en dag tidigare vid nästa seminarium för att sammanställa.

Thomas Öhrn, Rektor, Boden Musikskola:

1) Varför jag anmälde mig? Jo, därför att alla rektorer i Boden skall gå en rektorsutbildning. Jag begärde att få gå CLS 2000, tog referenser från tidigare deltagare och fick höra att utbildningen var jättebra.

Tycker att denna utbildning ökar min status i rektorsgruppen, samt stärker mig i rollen som ledare.

2) Kursen är proffsigt upplagd. Jag får bekräftat att jag är på rätt väg, bygger dessutom ett stort nätverk bland andra skolledare inom mitt område.

3) Jag har ej genomgått någon annan ledarutbildning, men jag kan tänka mig att denna ledarutbildning ej skiljer sig från andra.

4) Mellan seminarietillfällena jobbar jag tillsammans med fyra andra med "spaning" om ungdomskultur i stort. Vi jobbar via "mailen".



Thomas Öhrn, Bodens Musikskola, Birgitta Fransson Gillberg, Strängnäs Kulturskola och Liselotte Pilfalk, Värmdö Musikskola, deltar i den nya omgången av SMoK:s och Kommunförbundets skolledarutbildning, CLS 2000



MÄNNISKOR OCH MUSIK TILLSAMMANS



SVERIGES LEDANDE PROFESSIONELLA BLÅSBUTIKER
 "SKRÄDDARSYR ERA INSTRUMENTBEHOV" RING EFTER VÅR NYA KATALOG

STOCKHOLM - Jonas Nilsson AB, Tel: 08-411 29 20 • Brass Specialist AB, Tel: 08-411 62 62 • MÖLBY - Dominant Musik, Tel: 0142-155 04
 DEJE - Ulfen Böke, Tel: 0552-418 70 • Malmö - Krut Johansson Musik AB, Tel: 040-96 00 22, NYKÖPING - Tonwerkstaden, Tel: 0155-21 97 77
 BORLÅNGE - Musikcenter Tel: 0243-62 400 • GÖTEBORG - Andersson Musik AB, Tel: 031-711 47 11 • HELSINGBORG - Halmén Musik AB
 Tel: 042-215 130 • KUNGÄLV - Musikcenter Tel: 0303-178 30 • LULEÅ - Ramus Musikens Hus AB, Tel: 0900-18431 • LUND - Musikcenter,
 Tel: 040-123 740 • PITEÅ - Ramus Musik, Tel: 0911-144 22 • SKELLEFTÅ - Ramus Musik, Tel: 0910-777 330 • VISBY - Jönsson Musik,
 Tel: 0498-21 56 80 • VÄRMO - Musikcenter, Tel: 0470-255 40.

Konsum BLEV Kulturskolan

– Av Mia Engwall –

Den gamla nerlagda Konsumbutiken har fått nytt liv. Lördagen den åttonde september invigdes de efterlängttade lokalerna för kulturlivet i Backa, Göteborg. Förhoppningarna är att huset ska locka till sig så många kulturverksamheter som möjligt under samma tak.

Aktiviteten är i full gång. I keramiksalen är köerna redan långa där alla vill prova på att dreja. Vikingarnas Paradorkester marscherar mot gårdsplanen som är full av förvåntansfulla backabor. Från några av rummen hörs flöjter, fioler, mandoliner och gitarrer. Flera olika teckningstekniker visas i stora ateljén, en inspirerande sal där de stora fönstren ger en känsla av att rummet är en del av grönskan utanför.

MÅNGA KULTURAKTÖRER

Stadsdelen Backa i Göteborgs stad är sedan länge en stadsdel med ett mycket aktivt kulturliv. Här ses frön till nya kulturutövare och kulturbärare i Svenska balettskolan och Brunnsbo musikklasser. I Backa finns också "Kulturhuset", som bland annat inrymmer en fritidsgård, dans, galleri och två teaterföreningar.

Musik- och kulturskolan i Backa har efterhand utökat sin verksamhet och nu syns den tydligt på Backas kulturkarta.

Efter den tragiska branden på Backa-plan erbjöd bostadsbolaget Poseidon den gamla konsumlokalen hyresfritt i tio år till stadsdelen Backa. Tanken hade länge funnits på ett kulturhus för alla och tillsammans med TBV planerades och renoverades lokalen.

TBV kommer både att samarbeta med musik/kulturskolan och ha egen verksamhet. Huset inrymmer idag bild och form, grafik, keramik, musik och film/videoredigering samt en snickeriverkstad.

DET LIVSLÅNGA LÄRANDET

Backa kulturskola har ambitionen att vara en skola för alla, grundad på tanken om det livslånga lärandet.



Kulturskola; kanske går tankarna till skolåldern men kulturskolan kan stå för det livslånga lärandet, menar Lennart Orstadius (tb i bild), ordf. i Backa stadsdelsnämnd, här tillsammans med Kent Turnefelt, enhetschef för kultur och fritid.

– Backa kulturskola blir en viktig mötesplats, viktig för integrationen både över kulturgränserna och över åldersgränserna, säger Lennart Orstadius, ordförande i Backa stadsdelsnämnd. Kulturhuset skapar förutsättningar till ökat kulturintresse och ökat kulturutövande.



Anna Hansen vid drejskivan.



Liselotte Lindbergh visar hur ett grafiskt blad blir till.

– Ge inte den hungrige en fisk – lär honom att fiska, citerar Orstadius det gamla kinesiska ordspråket.

FLERA VINNARE

På frågan om framtidsplaner och vidare visioner i kulturell riktning i Backa svarar han att man inte ska snegla så mycket på det man inte har utan istället glädjas över det man har.

– Kan vi bevara kulturhuset så har vi redan där vunnit mycket. Kanske kan vi främja att de olika kulturyrtingarna får ett ökat samarbete med varandra.

Kent Turnefelt, enhetschef för kultur och fritid i Backa, ser även det lokala föreningslivet i Backa som brukare av Backa Kulturskola. Han talar också om en öppen kulturskola för alla.

Att de redan är en bit på väg mot sitt mål syns till exempel på den populära dansverksamheten där den yngsta deltagaren är fyra år och den äldsta närmare 100.

Möjligen samma kunder som på gamla Konsumtid men idag med andra ärenden?

Vid den festliga invigningen fylldes kulturtorget med färgglada alster av framtida kulturutövare.

GÖTEBORGS STAD
BACKA
BACKA KULTURSKOLA



Intressant – men håller det?

Det mångkulturella samhället blir i dagligt tal ofta liktydigt med "invandrar-Sverige". Det känns därför befriande att läsa Musik Medier Mångkultur – förändringar i svenska musiklandskap av Dans Lundberg, Krister Malm och Owe Ronström. (Gidlunds förlag 2000) De skildrar i boken hur förändringar i bland annat det svenska musiksamhället ser ut och varför de sker.

Boken är omfattande och jag tror att den ger alla intresserade läsare stort utbyte på lite olika plan, främst beroende på läsarens egen förkunskap om de områden som berörs. Själv fastnade jag för den dokumentation över företeelser som man har trott sig se, men inte riktigt haft tillräcklig kunskap om. Å ena sidan sker idag en gigantisk globalisering av hela musikindustrin, å andra sidan utvecklas det som i boken benämns som "narrowcasting" dvs olika grupperingar skapar ett eget massmediautbud för sig själva vid sidan av radions eller TV:s kanaler där allt blir mer och mer likriktat. Samtidigt som den "engelsk/amerikanska" popmusiken, kanske gjord av svenskar i Sverige, tar en allt större plats i media utvecklas instrument som nyckelharpa också på ett globalt plan och kan kanske i en framtid utvecklas på ett sätt den aldrig skulle gjort bara i Sverige (eller Uppland...). Mitt i bruset finns det plats för udda instrumentalister som kan kommunicera med varandra – och gör det -

oavsett bostadsort, oavsett världsdel. En annan tendens är det starka lokala utbud som, trots västvärldens MTV mm, kan dominera i Västindien eller Östafrika. Bilden är inte helt så svart/vit som den vid en första anblick kan verka vara. Denna paradoxala utveckling finns i boken beskriven under rubriken "motsatsernas spel".

Författarnas slutsats är att mångfalden i samhället ökar. Den är dock ojämnt fördelad. Generellt sett finns det störst mångfald i de större städerna. Kompetensen inom de subkulturer eller grupper som bildar den tenderar att öka. "De expressiva specialisterna blir fler och alltmer specialiserade" som det uttrycks på sid 404. Samtidigt sker en institutionalisering. Ett bra exempel på det är de som spelar tradjazz. Där har spelstil, arrangemang etc formaliserats efter exakt hur vissa klassiska skivor låt. Det är riktigt komiskt att läsa att denna tradition i sig beror på att det sätt musiken framfördes på live i New Orleans inte gick att göra på skiva. Solona var exempelvis för långa. Den tradition som nu förs vidare är den medierade, den inspelade, inte den levande.

Det finns som sagt mycket att ösa ur denna bok. Med den följer också en CD skiva där det dels finns musik och videofrekvenser som exemplifierar det som beskrivs i texten. Det finns även delar som i bild beskriver förändringarna i musiklandskap

pet och även beskriver tänkbara framtids-scenarier.

Även solen har dock sina fläckar. En sak som jag förvånades över var hur snabbt man i boken konstaterar att elever med invandrarbakgrund saknas i de estetiska gymnasieutbildningarna, i kommunala musikskolor och i andra kommunala musikaktiviteter. Stycket där detta berörs lyder:

"I en undersökning av musikaktiviteter bland svenska och invandrade ungdomar i norra Botkyrka konstateras att invandrare är mycket starkt underrepresenterade inom i stort sett alla instanser (Thorell 1999). Samma svar gav Georg Varney, musikledare i kommunala musikskolan i Rinkeby, om musikskolan i Rinkeby. Resultaten stämmer också väl överens med liknande studier från Köpenhamn (Fock 1996/1997)".

Är detta verkligen tillräckligt underlag för att dra generella slutsatser kring en av Sveriges största kulturinstitutioner? Håller det för en vetenskaplig granskning? Kanske har de rätt i sak. Säkert är dock att det behövs en betydligt bättre analys för att dra de slutsatser författarna gör på så lösa boliner. Det är precis den typen av undersökningar vi väntar på att någon skall ta sig an. När skall vi börja få lite mer fakta om vår verksamhet? Trots det - läs, lyssna och titta på boken!

Håkan Sandh



Välkomna till årets fortbildning

på Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Peder Hofmann, utbildningsledare



Rytmik – Musik – Metodik för instrumentallärare

(5 poäng) Rytmik som arbetssätt och musikpedagogisk idé. Kursen vänder sig till instrumentallärare och klasslärare i musik.

Kursstart: 21 januari 2002

Sista anm.dag: 10 december 2001

Behörighetskrav: Grundläggande behörighet för högskolestudier.

Syfte: Att tillägna sig kunskap om rytmik som ett musikmetodiskt arbetssätt i instrumentalundervisning.

Innehåll: Samverkan instrument och rörelse; orientering om barns musikaliska och motoriska utveckling; färdighetsträning; litteratur.

Examination: Aktiv närvaro, redovisning av metodik praktiskt och skriftligt.

Schema: 12 måndagar 15.00–18.30 och två lördagar 09.00–16.00 under vårterminen 2002. 21 & 28 jan, 2, 4, 11 & 18 feb, 4, 11 & 18 mar, 6, 8, 15, 22 & 29 apr.

Kursansvarig: Ulla Hellqvist.

Scenisk framställning med barn och ungdom

(5 poäng) Att producera och repetera föreställningar med elever i grundskola och musikskola. Kursen vänder sig till alla kategorier av musikalärare.

Kursstart: 2 februari 2002

Sista anm.dag: 18 januari 2002

Behörighetskrav: Dokumenterad erfarenhet av musikaktiviteter och musikundervisning med barn inom den skolform deltagaren är verksam.

Grundläggande behörighet för högskolestudier.

Innehåll: Scenisk gestaltning; drama; upphovsrätt; ljud & ljus; olika dansgenrer

Schema: 5 fredagar 15.00–18.00 och 3 lördagar 9.00–16.00. 2, 8, 9 & 15 feb, 15, 22 & 23 mars, 26 april.

Examination: Aktiv närvaro, redovisning både praktiskt och skriftligt.

Kursansvarig: Marie Källgård-Samuelsson.

Barnkör

nya världar, nya klanger
(5 poäng) Kursen vänder sig till verksamma barnkörledare.

Kursstart: 18 januari 2001

Behörighetskrav: Grundläggande behörighet för högskolestudier.

Sista anm.dag: 17 december 2002.

Innehåll: Från enstämigt till flerstämt; barnkörens klangvärldar; improvisation; alternativa sätt att lära ut noter; arrangering; barn och rörelse; repertoar för olika åldrar. Seminarier, gästföreläsare, auskultation på barnkör, diskussioner.

Schema: Fredagar 15–19, lördagar 9–16, vecka 5, 10, 14, 15, 16

Antal deltagare: 12

Examination: Kontinuerlig samt skriftlig redovisning, examinationslektion.

Kursansvarig: Incca Rasmussen Belin

Kursledare: Lena Hillås.

Grundläggande kurs Cubase

Kursen riktar sig till alla typer av musikalärare. Både pc- och Mac-användare är välkomna.

Kursstart: 6 november 2001

Pris: 3.500 kr exkl. moms.

Schema: Tisd. och tors. 18–21. 6, 8, 13 & 15 november 2001

Lärare, kursansvarig: Peter Schyborger

Innehåll: Cubase och datorn i musikundervisningen; midi- och audioinspelning, redigering, midi-arrangering, notskrivning med mera. Vi får datorn och syntarna att fungera optimalt tillsammans, spelar in sång och skapar en svängig bakgrund med hjälp av Cubase, gör notutskrift och transponerar stämmor från ett arrangemang.

Max 10 deltagare: först till kvarn...

För ytterligare information samt anmälan, ring eller skriv:
Maj Alféus 08-16 13 72, Peder Hofmann 08-16 18 55
fortbildning@kmb.se KMH, Fortbildningsavdelningen
Box 27711, 115 91 Stockholm

eller besök vår hemsida:

www.kmh.se



...signerat Daniel Hellström/Jonas Andersson

Regnig höst? Då har vi nöjet att presentera Internet som nöjesportal. Tror man att Internet bara är textsidor med information och någon enstaka bild (som fallet faktiskt var för några år sedan) har man fel. Med tillägg i programvaran för Internet som t.ex. Flash och Shockwave, kan man idag förvandla hemsidor till upplevelser som liknar data-spel eller rena multimediepresentationer.

För visst kan man spela spel på Internet idag. Ett exempel är www.globalfun.com där det erbjuds ett flertal små online-dataspel och tävlingar med fina priser i potten, som endast kräver medlemskap och att man har en ny version av Internet Explo-

rer, eller Netscape för att kunna delta. Medlemskapet i tävlingsinriktade sidor är oftast gratis, eftersom det knappast skulle löna sig att ta betalt. Det har blommat upp många liknande sidor som är uppbyggda efter samma modell; en heter www.funplanet.com och är utvecklad i samarbete med Aftonbladet. Här finns onlinespel, frågesporter, tävlingar, chatt, bilder och ringsignaler till mobilen mm. Ytterligare en i mängden är www.everyday.com, och liknande nöjen finns självklart också på andra stora portaler som www.passagen.se och www.spray.se.

En kul och lite annorlunda sida är www.blienvinnare.com som är en tävlingsportal som letar runt bland och samlar länkar till olika tävlingar på svenska sidor på Internet. Priserna varierar och är indelade i flera kategorier. På samma sätt fungerar www.tavlingar.se, där enda stora skillnaden är att tävlingarna är indelade efter inkommet datum istället för priskategorier. Dessa sidor är perfekta redskap om man vill hålla jämna steg med aktuella tävlingar på nätet, eller bara är desperat efter att vinna ett pris!

Vill man ha lite mer "vuxna" tävlingar än att köra en bil runt en bana, eller kanske bara få sig en rejäl tankenöt, ska man veta att även korsorden har hittat till nätet. Kanske är tidningsversionerna hotade? www.korsord.se erbjuder i alla fall flera nya korsord varje månad, samt ett veckokryss. En smart detalj i deras idé är att man slipper vara uppkopplad medan man löser korsordet – till skillnad från dataspelen på andra sidor. Man kan ladda ner korsordet och koppla ner. När man sedan är klar, eller bara vill spara det man hittills gjort, kopplar man upp sig igen, loggar in och sparar eller tävlar. Naturligtvis finns även här fina priser att vinna. Ett garanterat roligt långtidsfördriv, där medlemskapet så klart är gratis.

I denna lilla "guide" har vi bara gett tips på några få svenska sidor, så det behöver väl knappast nämnas att den internationella marknaden på området är ofantligt mycket större och kan vara en guldgruva för den spel- och vinstkögige. Det gäller bara att hitta rätt!

FRÅN ÖRA TILL HJÄRTA

av Lennart Winnberg

En revolutionerande ny pedagogisk metod för
instrumental- och gehörsundervisning.

Lyssna och lär av hjärtans lust i denna unika kombination av att spela efter gehör, läsa a vista, skriva ner melodier och improvisera. Enkelt och spontant. Ett levande komplement till befintliga spelböcker. 64 sidor, läckert illustrerade och fyllda av roliga lyssnaruppgifter.

Boken finns för samtliga instrument och färdighetsnivåer. Den kan användas både för självstudier, gruppundervisning, enskild undervisning, undervisning i klass, ensemble och orkester.



Pris för bok och CD: 195:- inkl moms
Vid beställning ange instrument.

Musica Bassa

Tel: 0200-11 03 10. Fax: 031-46 20 80.

E-post: lennart@winnberg.se

www.winnberg.se

Det första miljövänliga notstället

Classic 50 är extremt starkt och slitsäkert genom att brättet och foten är gjorda av ett polymermaterial med en hållfasthet som är överlägsen metall. Man kan t.o.m. köra över notställets fot med en bil. Samtidigt har det en mycket låg vikt – **endast 2,5 kg**. Patenterad låsmekanism utan skruvar.

Läsbar förvaringsvagn för notställ

Ett helt nytt sätt att transportera notställ. Mycket enkel att köra. Två stora hjul på mitten balanserar lasten och två mindre fram och bak underlättar körning upp för ramper och över trösklar. Kan köras av en person – även i trappor.



CLASSIC 50™



MUSICCARE

Åskvädersgatan 2, 418 34 Göteborg Tel 031-64 02 20
www.musiccare.se

Strängnäs Drum and Bugle Corps

HAR SKRIVIT HISTORIA!

– Av Karin Schager –

"Sweden, yes! Sweden, yes!"

Taktfasta rop från en jättepúblik mötte ungdomarna i Strängnäs Drum Corps på turné i USA. De är det första svenska band som har tävlat i Världsmästerskapen för Drum Corps i Nordamerika, och deras medverkan var hörbarligen uppskattad. Friskt vägat, hälften vunnet!



Foto:
Lasse Östlund

Drum Corps på amerikanska är en härlig kompott av slagverk, bläsinstrument och välkoreograferade figurationer. Flaggor, dans, show! Alltsammans framfört på stora fotbollsplaner där man rör sig efter uppkritade linjer. Lasse Östlund, som är slagverkslärare vid Kulturskolan i Strängnäs, har länge varit tänd på den här musikstilen med all dess inbyggda dynamik. Ivrigt har han förevisat videoinspelningar och drömt om att själv bygga upp något liknande. I lilla Strängnäs, vem trodde att det skulle gå? 1998 åkte han med sina elever till Orlando i Florida för att de skulle få uppleva DrumCorps-tävlingar live och bli inspirerade.

Och tre år senare deltog de alltså själva i tävlingarna! 17 dagars turnering i Nordamerika, fyra tävlingstillfällen och en parad.

BYGGT OM BASTUBA

– Jag har studerat videoband från den allra första tävlingen och framåt för att kolla utvecklingen, berättar Lasse Östlund. Och förra sommaren åkte jag med världsmästarna, The Cavaliers, under hela deras turné. Jag filmade deras övningar och studerade de praktiska detaljerna kring framträdandena, hur de gjorde vagnar för

instrumenten till exempel, jag såg allting och kopierade det.

Sälunda har Lasse snickrat ihop lådor till instrumenten och försett dem med hjul. Och eftersom alla bläsinstrument måste ha klockstycket framåt har han låtit bygga om en bastuba – "det har varit Kajsa Varg-metoden, man får ta vad man har", konstaterar han.

Första dagen spelade Strängnäs Drum Corps som förband. Då fick eleverna tillfälle att se och höra hur sådant som de själva hade övat framfördes av världsmästarna. Blev de tillplattade? Nej, sporrade, försäkrar Lasse.

– Vid tävlingarna gick de runt och kollade på de olika bandens uppvärmningsövningar. De fick se andra spela som är i deras egen ålder men mycket bättre – då förstår de ju att det är fysiskt möjligt och sporrar att nå dit själva också.

De växte också under tävlingens lopp. Från 54 poäng vid första framträdandet bättre de på sina resultat till 69 poäng vid final. Man tävlar i tre divisioner (division I-band med upp till 134 personer, division II upp till 90 personer och division III upp till 60 personer). Strängnäsbandet, förstärkt med sex ungdomar från Köping och Arboga, tävlade i division III och slutade där som nummer 17 av 26 täv-

lande band, vilket Lasse Östlund betraktar som ett mycket gott resultat. I den Internationella klassen, där inga amerikanska band är med och som är avsedd att sporra andra nationer, tog Strängnäs silvermedalj.

– Det är bra placeringar och det gav mersmak! Amerikanerna visade också mycket vänlighet mot oss. De tycker nog att det är kul när det som är deras grej kommer från andra delar av världen. Och vi har ju vår egen stil.

SPELADE IHOP PENGAR

Alla låtar som bandet spelade var svenska. Lasse Östlund hade själv gjort arrangemangen. Att ringa runt till olika musikförlag och skaffa rättigheterna tillhörde det som tog en hel del tid i förberedelserna för turnén. Figurationerna skapade han också själv, med hjälp av ett dataprogram som han hade införskaffat. Till arbetet inför turnén hörde förstås också att skaffa fram pengar. Det kom in en del frivilliga bidrag, och kommunen sköt till någon summa, men för övrigt spelade bandet ihop pengar. En konsert som gick för utsålt hus gav bra intäkter, och därutöver engagerades man i olika sammanhang, av företag och andra.

Lasse Östlund konstaterar att allting funkade. Succéartat! Han tycker att det här är en bra modell för musikskolor och kulturskolor. Ett koncept där man kan köra bläs-slag-dans-drama tillsammans. Man lär sig mycket, uthållighet i bläsning, kroppskontroll, timing, förmågan till puls, ett korrekt grepp om trumpinnarna. Och att man ska tävla sätter lite fart på eleverna.

– Applådfaktorn är viktig, att man får känna publikens uppskattning och att man får credit för det man gör. Det är först

ute på planen som man får kvitto på att det man gör har varit värt allt arbetet!

Någon utslagning inom bandet handlar det däremot inte om. Om någon inte klarar sin uppgift riktigt finns det alltid någon annan plats att placera in vederbörande på.

– En svaghet som vi generellt upptäckte hos oss var fottekniken. Bättre fotteknik ger bättre timing i spelet. Amerikanerna har lika bra ton i instrumenten även när dom springer. Vi ska se till att vi får mer försångsträning på den biten, konstaterar Lasse Östlund med sedvanlig målmedvetenhet.

För det är klart att man ska tävla igen. Om två år, förhoppningsvis.

Kulturkällan 2

om kultur i skolan

MÄSSA

Konferenshuset
Södertälje 7-9 mars 2002

Kulturskolan i Södertälje arrangerar en mäs-
sa om kultur i skolan.

Mässan kommer att innehålla:
föreläsningar, seminarier, workshops,
debatter, utställningar, uppträdanden m.m.
Mässan vänder sig till skolpersonal och
kulturarbetare m fl.

Lörd 9/3 är mässan öppen för allmänheten

För inf. och program ring
08-550 215 37

Arr. Kulturskolan och Kultur
och fritidsnämnden, Södertälje kommun



Foto: Lasse Östlund

Resurser till forskningen till utbildningsfrågor fortsätter att öka i Sverige. Vilken forskning skulle Du önska Dig om Du hade tillgång till forskare?



Ulla Israelsson, Områdeschef/Rektor, Kulturskolan Miranda, Mora:

– Jag skulle önska att Kulturskolan Mirandas Mirandas Verkstäder, ett estetiskt obligatorium under åtta år för alla barn i Mora kommun, skulle bli föremål för forskning. Vi har som målsättning ett starkt självförtroende genom att barnen får syssla extra mycket med estetiska uttrycksformer. En uppföljning efter de åtta åren en uppföljning, kanske efter 15 år, hur det har präglat människan. Den här typen av forskning känns väldigt angelägen för alla i våra kretsar.



Siv Wiklund, Musikledare, Vännäs Musikskola:

– En svår fråga, men när jag tänker efter; vi skulle önska oss en djupgående forskning för att öka självförtroendet hos eleverna. Vi behöver ännu flera bleckblåsare, exempelvis klarinettspelare. – Men den kanske allra viktigaste är att det forskas kring de elever med särskilda behov, exempelvis förståndshandikappade barn. Där finns oerhört mycket att förbättra. För dessa barn är musiken A och O för deras självförtroende och innebär en förbättrad livskvalitet.



Lisbeth Hultberg, Rektor, Jönköpings Kulturskola:

– Forskning kring hur man kan ta tillvara det mångkulturella samhället för att stimulera barn- och ungdomarnas utveckling i första hand. – Vidare fortsatt forskning kring hur man skapar bra skolmiljöer med kulturella medel för att stimulera inlärning, samt fördjupad forskning kring om och hur dans/musik/drama/bild utvecklar och stimulerar inlärning och personlighet. – Till sist vill jag tala om, att Jönköpings Kulturskola deltar under värdegrundsfrågor på Skolutvecklingstorget i Skolforum i höst.

Försvarsmusiken hårdatsats för att rädda musikkår i Boden

Försvarsmusikcentrum i Strängnäs, under ledning av överstelöjtnant Claes Grafström, satsar nu hårt för att rekrytera musiksoldater till de fyra värnpliktiga musikkåren. Som ett led i detta kommer den populära musikkåren i Boden - Arméns Musikkår Norrland - att ges en delvis ny och spännande profil.

Höstens hårdatsats är avgörande för Norrlandskårens överlevnad.

Ansökningstiden utgår den 30 november och provspelningar genomförs på tre platser i mitten av mars 2002. Det krävs att man kan anta 126 unga musiker till värnpliktstjänst som musiksoldater om kåren i Boden skall få leva vidare.

Musikhus i Köpenhamn

I den nya stadsdelen Örestaden utanför Köpenhamn ska Danmarks Radio bygga ett nytt musikhus. Bland deltagarna i arkitektävlingen finns bland andra spanjoren Rafael Moneo som bland annat ligger bakom Moderna museet.

Huset ska skräddarsys för bästa möjliga ljudbild för symfonisk musik, säger Christian Nissen, generaldirektör för Danmarks Radio.

Bo Johansson årets barn- och ungdomskörledare

Bo Johansson har i många år arbetat för att höja barn- och ungdomskörans till en etablerad konstform, bland annat genom sitt arbete med Adolf Fredriks Flickkör. Nu har han tilldelats utmärkelsen "Årets barn- och ungdomskörledare" av UNGIKOR.

Skap fyller 75 år

Populärmusikens tonsättarförening firar jubileet med revyn "Med en enkel tulipan", utställningen "Made in Sweden, svensk populärmusik under 100 år, boken "Det svenska musikundret 75 år" och med CD:n "Osannolikt svenskt".

Kopieringsskyddade skivor

Skivjätten Vivendi Universal provar nu att lägga kopieringsskydd på sina CD-skivor i kampen mot piratkopieringen. Dessutom kämpar skivbolagen genom att dra inför domstol, företag som underlättar för folk att byta musik med varandra över Internet.

Kultur för lust och lärande inne i codan

Skolverkets och Kulturrådets gemensamma regeringsuppdrag att samordna de nationella insatserna för att stimulera utvecklingsarbetet med kultur i skolan, ska nu börja formulera sina långsiktiga strategier. Kultur i förskola och skola - kultur som en del av lärandet - ska ingå i kommunernas och skolornas planering och utvecklingsarbete, det är målet. Erfarenheterna från arbetet med frågan under tre år ska presenteras med en rapport.

Provspela först - mönstra sedan!

Försvarsmusikcentrum har länge drivit linjen att flickorna som önskar bli musiksoldater skall provspela först och mönstra därefter, inte omvänt som hittills varit fallet. Nu är det emellertid beslutat att flickorna ska först söka, provspela och vid godkännande - mönstra!

Det finns alltså ingen risk att tvingas göra värnplikten på annat sätt än som musiksoldat, en tanke som tidigare gjort tjejerna lite tveksamma inför ansökningsproceduren, enligt Försvarsmusikcentrum.

Sverige och upplevelseindustrin

Nu rustar KK-stiftelsen för "upplevelseindustrin" där kultur, turism och tv-spel ska lanseras. KK-stiftelsen satsar pengar i evenemanget "AHA Sweden" där "upplevelsearbetare" ska inspirera varandra. Under fem år ska 60 miljoner användas till attitydförändringar och opinionsbildning kring ordet upplevelseindustri. Också en bok ska utges, "AHA Sweden - en industri utan skortsenar".

Steinway Festivalen nu till Sverige

Den 25 november inbjuder Steinway i Sverige, i samarbete med Svenska Pianopedagogförbundet, till en tävling för unga pianister. Festivalen har 50-åriga anor från Steinway & Sons i Hamburg och har också arrangerats i Danmark under 15 år. De tävlande delas in i tre åldersgrupper och spelar ett eller två korta stycken. I juryn ingår pianisten Per Tengstrand som ordförande och övriga ledamöter är pianisterna Roland Pöntinen och Romuald Sztorn, Eva Luthander från SPPF och Martin Hansson från Göteborgs Symfoniorkester. Sixten Nordström presenterar och det hela går av stapel i Konsterhuset i Göteborg.

Med rätt att kalla sig doktor

Det finns inte många tidigare undersökningar som koncentrerat sig på barn och rytm. Men nu har Ambjörn Hugardt, Musikhögskolan Ingesund och medarbetare i SMoK, nyligen disputerat i ämnet vid Göteborgs universitet. Avhandlingen fokuserar barn och rytm där Ambjörn söker ge svar på frågor om puls, rytm och "timing". Trettio barn ingår i undersökningen. De fick visa sina olika individuella spontantempi och sin synkronisering 1992 när de var åtta år gamla och 1997 då de vuxit till tretton år.

Barnen visar klara skillnader. Det betyder att de under dessa fem år utvecklat och förfinat sin förmåga att placera musikaliska händelser tidsmässigt. Barnen som hade lägst precision 1992 hade utvecklats mest och flickor hade en något högre precision 1992, konstaterar doktor Hugardt. Mer upplysningar: hugardt@telia.com

Annonsera i
SMOCKAN!

0660 - 26 61 055

Den geniala idén

www.nilton.se

Niltons produkter är utvecklade av musiker för musiker och mycket lätta att Justera • Fälla ihop Transportera • Förvara

I Niltons sortiment finns olika notställ, notbelysningar och väskor som kan kombineras för att passa dig bäst!

Nilton AB • Älgvägen 1 • 428 34 Kålleröd
Tel 031-795 01 50 • Fax 031-795 00 45

Porträttet Mr guitar

—Av Stefan Franzén—

Säg Janne Schaffer och de flesta tänker på en sak.

Tungan.

Den ger honom en speciell karaktär.

Men visste ni förresten att Janne är AIK:are?

Det och mer därtill får du veta om du läser hans porträtt.

Hej Janne, vad har du för relation till musikskolan?

- Jag har aldrig gått i musikskola själv men jag tycker det är fantastisk bra att den finns. Faktum är att jag, Rolf Sandberg och Rune Gustavsson sett till att el-gitarr numera finns med i undervisningen.

Du tycker om att arbeta med ungdomar.

- Ja, jag vill gärna underlätta för dem som är unga. Man minns själv hur det var.

Du är bland annat med i två stipendiefonder.

- Det stämmer och det är något jag vill puffa för. Jag är dels med i Ted Gärdestads stipendiefond där ungdomar upp till 25 år som sitter och skriver låtar kan ansöka om pengar. Kravet är att de har en originalitet och saknar skivkontrakt. Den som är intresserad kan skicka en demo med två låtar på till Sami på Döbelngatan i Stockholm. Dessutom är jag med och utser stipendiater till Albin Hagström-stipendiet som hjälper unga el-gitarrister och dragspelare. Jag är även med i John Hrons stiftelse.

Du har varit känd under många år vilket resulterat i en hel del resor.

Har du någon favoritplats?

- Inte direkt. Jag har varit på så många ställen framförallt i Sverige. Något som jag tyckte var fint var då jag besökte Holmgång utanför Kramfors i somras. Ett annat minne är från spelningen tillsammans med delfinerna i delfinariet på Kolmården. Sverige är fantastiskt. Och nu är du ute på turné.

- Jag åker på en liten norrlandssväng med mitt band Janne Schaffer Electric Band. Tidigare i år har jag varit runt och spelat med Björn J:son Lind och Electric Banana Band men nu ska jag åka norrut med det egna bandet. Vi kör totalt 13 spelningar på 14 dagar. Jag kommer dessutom hålla föreläsningar.

Vad föreläser du om?

- Om mina fyra decennier som musiker. Jag plockar ut lite hur jag jobbat och med vilka jag spelat. Det blir en del 60-tals pop plus att jag berättar om Bob Marley, Toto, Cornelis och Stan Getz.

Electric Banana Band?

- Pratar jag också om. Det är helt fantastisk vilket gensvar vi fått. Vi har sålt över 250 000 plattor och drar mycket folk på konserterna. Men det tror jag beror på att vi vänder oss både till små och vuxna. Vi har inte nischat oss vilket vissa kritiker tycks tro. Tvärtom är verkligheten annorlunda. Det finns 70-åringar som gillar dagens pop och det finns ungdomar som gillar klassiskt.

Du sa att du gillade idrott. Någon favoritsport?

- Friidrott är en favorit. Likaså fotboll, hockey och skidor. Jag gillar sporter där man presterar. Sporter med hästkrafter kallar jag inte idrott. Jag ser fram mot 2002 då det är vinter-OS och

fotbolls-VM.

Du tycker heller inte om våld. Nu har ju våldet i världen trappats upp i och med terrorattacken på USA. Hur ser du på det?

- Jag har aldrig varit med om att man löst ett problem med våld. Det viktiga nu är att hålla huvudet kallt och att de som är inblandade inte tappar besinningen. Det finns annars risk att våldsspiralen slutar i katastrof. Men de som utfört terrorhandlingarna skall naturligtvis ställas inför rätta.

Har spelat väl musiken en viktig roll som instrument till att glömma hemskebetera för en tid?

- Det stämmer. Musiken kanaliserar och förstärker känslor.

Det går att få ut oro, glädje och sorg.

Du har spelat in ett flertal plattor under din karriär. Har du haft någon förebild?

- Jimi Hendrix är en hjälte och så gillar jag Eric Clapton.

Du har ett eget skivbolag också, Earmeal, där du ger ut din egen musik. Planerar du ge ut andra artister också?

- Nej, det finns så många andra som kan göra det. Skivbolaget ger mig konstnärlig frihet att själv bestämma när jag vill släppa en platta.

Till sist bara en fråga om det som förutom din musik karaktäriserar dig.

- Du menar tungan.

Ja.

- Det var min mamma som gjorde så och det sägs även att min mormor gjorde likadant.

”Musiken kanaliserar och förstärker känslor.”



FAKTA

Namn: Janne Schaffer.

Ålder: 56. "Lika gammal som Clapton".

Familj: Ja.

Bor: Stockholm.

Tjänar: Ungefär 200-250 000 kronor. Jag har ingen riktig koll.

Kör: Har inget körkort. Jag åker taxi, tunnelbana och buss.

Läser: Dagstidningar, Orkesterjournalen och en del biografier.

Lyssnar på: Marvin Gaye, Bozzgags och Jeff Beck.

Ser på TV: Mest nyhetsprogram, men också idrott. Jag tycker om att se på folk som kan något. Därför ser jag aldrig på dokusåporna. Jag tycker deltagarna får alldeles för stor medial uppmärksamhet. Det är amatörer som deltar.

Skrattar: Ja, jag är en glad person.

Gråter: Ja, jag blir mycket berörd av orättvisor.

Älskar: Ja, det är viktigt.

Ogillar: Orättvisor, ondska och våld.

Håller tummarna för: Att världen skall bli av med all terror och våld. Sedan önskar jag att det skall gå bra för AIK i fotboll och hockey och att Sverige lyckas i fotbolls-VM nästa år.